POŠTNINA PAVŠALIRANA

Posamezna številka 1 krono.

TABOR

Leto: II. Maribor, nedelja 23. oktobra 1921. Številka: 240.

Stranke in armada.

Maribor, 22. oktobra.

V zadnjem času se opaža, da so nasprotniki sedanje vlade pričeli s podvojeno jakostjo ciljati na našo vojsko, naše vojaštvo. Naravno je, da so ti napadi previdni in da jih večkrat prestriže cenzura, a izmed vrst lahko čitaš — tako samo namreč čitali v Avstriji — da pisci teh napadov nimajo namena, kot svobodni državljani kritizirati kako javno napravo, marveč skušajo v svojem slepem sovraštvu do ustavotvornega režima, da, morda celo do svobodne države sploh, vbrizgati tudi armadi strup plemenskih, strankarskih in verskih strasti, strup, ki je razgrizel in razkrojil skoraj že vse panoge našega javnega življenja. Pri nas se odlikuje po svojem streljanju na vojaštvo ljudska ali klerikalna stranka. Že opetovano se je zgodilo, da so bila njena glasila „Straža“, „Sl. Gospodar“, „Domoljub“, listi, namenjeni širokim slojem kmetskega ljudstva, zaplenjene baš zaradi ostrih napadov na vojaštvo. Z dežele dobivamo vesti, da klerikalni govorniki na shodih in zaupnih sestankih ostro napadajo „militarizem“ v Jugoslaviji, govore za odpravo armade itd.

Ti napadi so izrastek bohotne demagogije, ki je postala vsled nezdravih kulturnih razmer najpriljubljenejši način, s katerim izvestni politiki rešujejo pred masami zapletena in težka politična vprašanja, ki jih ima naša ne še konsolidirana država. Politika pri nas ni izbirčna v sredstvih. Tembolj to velja za gotovi del novinstva, kjer odločujejo ljudje, ki namakajo svoja peresa v žolč in katerih ne spajajo srca in skupni cilji, temveč žolč in skupno sovraštvo. Ni se tedaj čuditi, če tak list pobere vsako neugodno vest o kakem nezadovoljnem vojaku, jo povalja v svojem žolču in potem ponudi bralcem, katerih večina jemlje tiskano besedo takšno, kakršna je bila napisana. Vse to se pri nas ne dela iz gole opozicije, marveč iz trme in hudobnosti. Opozicija, ki priznava državo in se bori samo proti vladi, se mora zavedati, da obstojajo stvari, ki so tudi nji skupne z vlado, a to je predvsem državna avtoriteta, državljanska morala, obrana pred zunanjimi in notranjimi sovražniki države. To, kar počenja del klerikalnega novinstva, je slepo streljanje vsepovprek in razni žolčavi strelci, če niso naravnost najeti od zunanjega sovražnika, če so ohranili v sebi le košček domovinstva in narodnosti, se niti ne zavedajo, da rušijo lastno hišo.

Napadati armado je zelo kočljiva stvar. Mi vemo, da se je izza svetovne vojne razširilo protimilitaristično gibanje. Vemo, kako je izza vseh strašnih grozot težko zagovarjati vojaški sistem. Vemo, da noben res kulturen človek ne more oboževati vojaštva in njegove trde organizacije. Vsi sanjamo o večnem miru, bratoljubju, svobodi. Toda to so žal samo sanje in na sanjah se ne grade hiše. Resničnost je naravnost kruta, pa nam ne preostane drugega, kakor sprejeti njene zahteve. Res je to: Mi Jugoslovani, ki smo komaj dosegli, kar imajo drugi narodi, že zdavnaj, moramo svojo svobodo pod vsako ceno ohraniti. Ohranimo pa jo v sedanjih razmerah, ko se je militarizem celo ojačil, samo z orožjem in z močno, disciplinirano vojsko, ki bo vedno pripravljena na obrambo države in njene neodvisnosti.

Protivojaško gibanje narašča zlasti v takozvanih poraženih državah. Avstrija je hotela l. 1917. uvesti v šolsko vzgojo militaristični sistem. Če bi ta država zmagala, bi se najbrž redkokdo drznil pisariti proti vojaštvu. V Franciji, Angliji, Ameriki je narastel vojaški duh, Sovjetska Rusija je zasigurala svoje revolucijske pridobitve z eno najmočnejših armad sveta.

Če bi v komunistični Rusiji, ki plava pri nas marsikateremu protimilitaristu pred očmi, kdo pisal in rovaril proti armadi, ji kradel ugled in vzbujal med ljudstvom protivojaško razpoloženje, bi bil kmalu obvisel med nebom in zemljo. In vendar je gotovo, da tamošnja armada ni urejena razumno, demokratično. „Razumne“ armade sploh ni, demokracija pa pomeni dekoncentracijo nedisciplino in je tedaj škodljiva obrambi domovine tam, kjer se zahteva enotna volja in enoten odpor.

Nočemo teoretično opravičevati militarizma, opozarjamo pa na resničnost, na dejansko stanje, in tu bo vsak državljan, ki količkaj misli z lastno glavo in katerega ne zasleplja opojnost demagoških fraz, hitro spoznal, kaj je potrebno in kaj ne. Z vso odločnostjo odklanjamo napade na armado s strani onih strank, ki so v prejšnji državi podpirale najogabnejšo izdajo militarizma, namenjeno samo interesom habsburške hiše, in katere bi zopet uvedle močno armado, če bi dobile v državi absolutno oblast. Strankarska demagogija naj bi se previdno ogibala tako kočljivih točk, kakor je obramba skupne domovine in naj bi ne zanašala med ljudstvo škodljivega nerazpoloženja proti armadi, v armado pa duha razkroja, nereda in nediscipline. Nedostatki, ki obstojajo v armadi, se lahko rešujejo na drug način, kakor s peresom, namočenim v žolč brezdomovincev in prodanih duš.

Cesar Karel zopet na Madžarskem.

Karel prispel v zrakoplovu iz Svice v Sopronj. Z avtomobilom v Budimpešto. Odredbe Avstrije in Češkoslovaške. Opasna komplikacija položaja. Strah na Dunaju.

DKU DUNAJ, 22. oktobra. Po poročilu, ki je dospelo tekom nocojšnje noči tukajšnji antantni misiji, je prispel včeraj popoldne bivši cesar Karl v zrakoplovu v Šopronj.

TIP DUNAJ, 22. oktobra. (Popoldan.) Po zanesljivih vesteh iz Šopronja se je cesar Karl odpeljal danes v avtomobilu v Budimpešto. Njegov avtomobil je spremljalo 6 drugih avtomobilov.

TIP DUNAJ, 22. oktobra (Popoldan.) Zvezna vlada je odredila zapor meje proti Madžarski; vsi vlaki so ustavljeni.

TIP PRAGA, 22. oktobra. (Popoldan.) Vlada je z ozirom na povratek cesarja Karla na Madžarsko, zaprla vso mejo in ustavila ves promet z Madžarsko.

DKU Dunaj, 22. oktobra. Kakor poroča »Wiener Mittag« so se sestali takoj, ko je dospela vest o povratku cesarja Karla v Šopronj, k posvetovanju zvezni kancler Schober, zvezni minister za notranje zadeve dr. Wober in zvezni minister za vojno Wächter, da ukrenejo vse potrebno, ker obstoja možnost, da se načrti akcije bivšega cesarja raztezajo tudi na Avstrijo.

TIP Dunaj, 22. oktobra. Danes so izdali z ozirom na vest o povratku cesarja Karla na Madžarsko tukajšnji listi posebne izdaje, v katerih razpravlja o veliki komplikaciji položaja v Srednji Evropi, ki je nastala vsled tega. Splošno se naglaša, da je položaj zelo opasen, ker so Madžari sedaj mnogo bolj pripravljeni na oboroženo akcije, kakor pa so bili o Veliki noči. Njihove čete so v velikem številu koncentrirane na mejah Slovaške, v Burgenlandu pa se nahajajo tudi močne tolpe. Po zadnjem govoru ministrskega predsednika Bethlena v katerem je izjavil, da je Karl še vedno zakoniti madžarski kralj in da se ga bo pozvalo, da prevzame svoje funkcije se sodi, da je madžarska vlada vedela za nameravan povratek in da ga je tudi sama pripravila in izvedla. Položaj je resen in se bo dal težko rešiti mirnim potom.

TIP Dunaj, 22. oktobra. Tu vlada veliko razburjenje, ker se splošno sodi, da Madžari lahko v najkrajšem času prekoračijo mejo in zasedejo Dunaj.

DKU Budimpešta, 21. oktobra. Tukajšnji antantni zastopniki so posamezno protestirali pri madžarski vladi proti povratku eks-cesarja Karla. Tekom današnjega dne bo madžarski vladi dostavljena skupna nota z energičnim protestom. Po vesteh, ki krožijo tukaj, je eks-cesar Karel zapustil Šopronj, ni pa še prekoračil po trianonski pogodbi določene meje. V Budimpešti se je izvedelo o dogodkih iz poročila vojaškega poveljnika v Sobotišču, ki ga je potrdilo neposredno potem dospelo pismo polkovnika Lehárja.

DKU Budimpešta, 22. oktobra. Uradno poročilo madžarskega brzojav. dopisnega urada: Iz Šopronja se poroča, da je krali Karel dne 21. t. m. prispel v Šopronj. Madžarska vlada zavzema glede povratka stališče, da krali Karel v smislu zakona z dne 1. junija 1920 sedaj še ne more prevzeti izvrševanja vladarske oblasti na Madžarskem, in da mora zapustiti deželo. Vlada je izdala potrebne odredbe.

Izpopolnitev našega telefonskega omrežja.

LDU Beograd, 21. oktobra. Ministrstvo za pošto in brojav je za enkrat uredilo telefonski promet na nekaterih glavnih progah. Na progi od Beograda do Skoplja, so ponekod uvedene nove proge, onekod pa popravljene stare. Tudi za neposredni promet z Banatom so provedene proge in je položen kabel preko Donave in delajo se še nekatere proge v Srbiji, ki bodo dovršene v 10 do 15 dneh. Obenem se postavljajo tudi nove proge za Sarajevo in Cetinje. V teku so tudi dela za napeljavo bakrene žice od Beograda do Ljubljane. Dela bodo končana tekom enega meseca. Za prihodnje leto se nameravajo izvršiti nove telefonske proge z Zagrebom, Ljubljano in Cetinjem. Proga do Obrenovca pa se bo podaljšala preko Šabca in Dvornika do Sarajeva in Splita. Napravile se bodo tudi telefonične in brzojavne proge za promet s sodnjimi državami, s Češkoslovaško in za brzojavni tranzit, ki bo donašal državi velike dohodke. Ako se bo pravočasno nabavil materijal, katrega zahteva brzojavni in telefonski oddelek ministrstva za pošte in brzojavne proge za promet s sosed. brzojavni in telefonski promet mnogo boljši. Brzojavne pristojbine za mednarodni promet se bodo počenši s prihodnjim letom nekoliko povišale.

LDU Beograd, 21. oktobra. Pred dvema dnevoma so se pričela dela za polaganje telefonskega kabla v Beogradu. S tem kablom se bodo zamenjali oni kabli, ki so bili poškodovani po bombardmaju. Razen tega se bo mreža razširila še za 3000 naročnikov. V nekoliko dneh se bodo začela tudi dela za razširjenje telefonske centrale same. Ako bo ministrstvo za pošto in brzojavi nabavilo čim prej telefonske aparate, se bo v prihodnjem letu lahko izvršila instalacija 3000—4000 novih telefonskih postaj. S tem bo državna blagajna dobila 5—6 milijonov dinarjev več dohodkov.

Konferenca v Portorose.

LDU Beograd, 21. oktobra. Kakor se je že javilo, bo 26. t. m. v Portorose konferenca naslednstvenih držav. Ministrstvo prometa in ministrstvo za pošto in brzojav sta dodelila naši delegaciji svoje delegate kot svetovalce in eksperte v prometnih, poštnih in brzojavnih vprašanjih.

Pred sankcijo beneškega sporazuma.

LDU Pariz, 21. oktobra. „Temps“ poroča: V Benetkah podpisani protokol je italijanski poslanik predložil poslaniški konferenci na zadnji seji. Prejkone se bo poslaniška konferenca prihodnjo sredo posvetovala o protokolu. Pričakovati je, da ga odobre zavezniki soglasno.

Nemčija in Gornja Slezija.

LDU Beograd, 21. oktobra. V Berlinu sodijo, da je odločitev v gorenješlezijskem vprašanju še neugodnejša kakor se je to domnevalo po prvih objavah. Nasprotje proti Wirthovem kabinetu se je tekom današnjega dne jako povečalo. Nameravajo se pričeti nova pogajanja z enotno, akoprav ni veliko nade.

Ručna Jesenska:

Mi smo demokrati . . .

„Imamo republiko. Smo torej vsi veliki demokrati. S ponosom si to pravimo. Ali pa tudi resnično tako pošteno in prisrčno demokratično delamo, se obnašamo in — priznajmo si — čutimo?

Zdi se, da je nastal istočasno z nerazumevanjem prave svobode celi zarod nepravih demokratov, psevdo-demokratov, nadutih veličin, obogatelih postavic. In resnično, še tako prenapet rojen aristokrat ne more biti tako zoperen, kot napihnjen demokrat. Kako se povzdiguje v svoji boguenaki napihnjenosti, moči in bogastvu! Njegov govor izzveni večno preziranje, kakor iz visokega stolpa. Ko bi bil igralec, bi takoj pri njegovem vstopu na oder spoznali, da ima glavno ulogu in v vsakdanjem življenju čutimo, kako vedno na sebe misli, nikdar pa na prospeh republike.

In ste li opazili, kako bogastvo, posebno povojno, spreminja ljudi? Kako le napne njihova samozavest in zahtevki? In, da oni govore tudi z navadnimi smrtniki, saj so demokrati, toda kako velikodušno, z višine!

Če bi njihovi naphani možnji zrastla glava in rep, ravno tako bi se nesla. Tudi v opojni ljubeznjivosti štrlijo iz vsakega kotiča teh duš papirnati stotaki.

Denar in vse to, kar se zanj dobi, jim je glavna os vsega njihovega družabnega življenja.

Opazujte jih kje in si napravite sliko dveh neznancev. Treba je samo malo dovtipa in brez matematike bodete natančno že po obnašanju demokrata uganili, katera teh dveh oseb je bogata in katera ima samo notranje bogastvo, ki ga ne moreš poplačati s premoženjem.

Toda ne samo v stvareh globljega pomena, ampak tudi v zunanjem družabnem obnašanju šepa naš demokratizem. Če bi jim gospod Guth-Jarkovsky (češki pisatelj knjige dostojnosti. Opazka prevajalca) bi jim lahko napisal tisoč še tako krasnih poglavij o finem vedenju, vse bi bilo zastonj!

Najelegantnejši Francoz in največji gentlemani Angleži poljubljajo ženskam

roke samo radi brezkončnega spoštovanja ali pa iz ljubezni, posebno se-ve v zaupnih trenutkih; toda naši demokrati poljubljajo roke bodisi vsem poprek, starim, mladim, najmlajšim, na rokavice in brez rokavic ali pa izjemni demokrati samo izjemnim in to le bogatim damam.

Potvorjeni demokrati se klanjajo zlatemu teletu (seveda ne nememu, kot je bilo to na puščavi) in v tem je mogoče tradicijonelno razložiti zvezo boljševikov z židi, kajti idealističnih fantastov je med njimi strašno malo.

Vidite pa na vseh koncih in krajih tudi grobost, napihnjenost, nedisciplino, nesrpnost, kjer se srečate s temi ljudmi.

In vendar smo vsi demokrati!

Nežnejši občani se razočarani umikajo, se odvračajo od ljudi in tožijo nad republiko, pozabljajo, da je vse zakrivila vojska in začetki novih razmer, neizkristaliziranih ter doslej od vzgoje nepodprtih.

Srečavamo pa tudi prave demokrate s prirojeno plemenitostjo, ki ne pogrešijo pri nobeni okolnosti in v nikaki priložnosti.

Sicer pa se kaže neravnotežje v demokratizmu tudi drugod (n. pr. v kraljevini SHS. Op. prev.), ne samo v naši mladi republiki. Opazovala sem poleti leta 1919., francosko družbo, posebno v vlakih, odpravljenih v od vojne poškodovane kraje, torej v trenutkih do tragike resnih, toda njihove neštetokrat ponavljane: liberte, egalite, fraternite (svoboda, enakost, bratstvo) so resnično kar plapolale na zastavicah! Takrat sem često premišljevala o demokraciji, ko sem sedela med priprostim in uslužnim ljudstvom.

V naših republikah hočemo vendar imeti in bomo končno tudi imeli čisto demokracijo, redko, n o v o p l e m s t v o d u h a i n s r c a.

Revolučno gibanje je pač opijanilo glave. Gesla so le priljubljene in navdušene zastavice.

Ne mislim nemogoče enakosti ljudi, ne mislim dobesednega vzajemnega bratstva, niti divje nedisciplinirane prostosti, ampak ono demokratičnost, ki se ne povišuje in tudi ne ponižuje, ker se zaveda svojega človeškega poslanstva in pri nas velike narodne naloge. Mislim le na ono vzvišeno demokratičnost, ki spoštuje osebnosti in priznava razlike v človeku, ki pa ne deli sebe in ljudij po milijonih, ampak po notranji vrednoti duše in je zmožna vsled sočutja razumeti vse ljudi ter z vsakim fino postopati. Vzgojiti moramo take demokrate, ki bodo nosili v sebi skromen, notranji ponos, odkritost, obvladanje samega sebe in se bodo klanjali samo pred velikim duhom in srcem“.

* * *

Ze dolgo mi je sililo pero v roke, da bi napisal podobne reflekse o naših psevdo-demokratih, ki jih srečujemo dan na dan na ulici, vlaku, vseh javnih in zasebnih prostorih, v vseh strankah in strujah. Samo naše javno mnenje je še tako malenkostno, da bi se takoj našli dobri prijatelji, ki bi z velikim „zadoščenjem“ konstatirali: glejte ga demokrata, kako je fotografiral svoje lastne pristaše. Bilo mi je zato zelo drago, da sem izsledil v nedeljskih čeških „Narodnih listih“ gornji podlistek poslankinje narodne demokracije v Pragi, ki sem ga torej tem lažje prestavil „demokratom“ prav vseh slovenskih političnih strank in struj. Uverjen sem pa, da bo vsak prizadeti, če se je že sploh povspel tako viseko, da čita v časopisu tudi kaj drugega, kod dnevne in borzne vesti, z zadoščenjem konštatiral: jaz nisem tak! Pa za to ne gre; glavno je, da vemo mi drugi, onstran . . .

Dr. Avg. Reisman.

Dijaški dom v Mariboru.

Iz časopisja je izvedelo vodstvo Dijaškega doma, da so primariji naše bolnice poslali dopis posameznim občinskim odbornikom v Mariboru, naj glasujejo za to, da se Dijaški dom izroči upravi mariborske bolnišnice; to se pravi, da naj se na ulico pomečejo dijaki, ki so sedaj na oskrbi v Dijaškem domu in Dijaška kuhinja, katera daje hrano v istem domu dijakom, katerim jo plačuje to društvo. Nikomur se ni zdelo vredno, na kakršenkoli način stopiti v dogovor z vodstvom Dijaške kuhinje. — Ne vemo, odkod prihaja ta zelo izvirna misel, ali gotovo je, da ni posebno srečna. Taki sklepi se dajo izvrševati ob časn revolucije, danes pa se menda moramo ravnati po zakonu in pravici. Povedati moramo torej že pred sklepanjem o tem predlogu, da niti občina mariborska, niti njen odbor ne morejo razpolagati z Dijaškim domom tako, kakor si to mislijo gospodje primariji naše bolnice. Poslopje, v katerem ima svoje gojence društvo Dijaški dom, ni lastnina občine mariborske. Poslopje je še danes v zemljeknjižni lasti nemškega „Studentenvereina“, ustavljeno je le delovanje tega društva, v kolikor je podpiralo nemško dijaštvo z namenom „auf die dauernde Sicherung des deutschen Charakters der Marburger Mittelschulen“ v nasprotju z državnimi interesi. Društvo še danes ni razpuščeno, kakor bi se to moralo zgoditi po analogiji s kočevskim „Studentenheimom“. Na ta vladni sklep se torej še čaka. Do odločitve vlade v tem pogledu, opravlja občina ta Dijaški dom ter ga je za dobo petih let dala v najem društvu „Dijaški dom“. Pred pretekom te dobe mestna občina ne more odstraniti gojencev iz Dijaškega doma. Kadar pa bode, kar pričakujemo, društvo „Studentenheim“ veljavno razpuščeno, bo občina po pravilih imela upravo za toliko časa, da izroči to društveno premoženje društvu, katero je ustanovljeno z istim namenom kakor nemški „Studentenheim“.

Ako se ozira predvsem na dobrodelni namen, ki obstoji v tem, da se preskrbljuje hrana, stanovanje in nadzorstvo pri pouku, potem ni dvoma, da bi se moralo to premoženje izročiti slovenskemu društvu „Dijaški dom“, katero je ustanovljeno l. 1911, dosedaj nabiralo prispevke za ta namen ter pred dvemi leti odprlo v tej zgradbi svoje delovanje, ker je bila takrat potreba izredno velika. Tiho, brez šumne in vsiljive agitacije je delovalo dosedaj društvo in domišljamo si, da njegovo delo ni bilo brez uspeha. Podpore ni našlo premnogo, posebno ne od strani občine mariborske. Danes šteje 48 gojencev: 21 realcev, 17 gimnazijcev, 5 učiteljiščnikov in 5 učencev meščanske šole. Gojenci so iz Slovenije 24, iz Julijske Benečije 21, iz Koroške 3. Razun tega se kuha v „Dij. domu“ obed za 59 od dijaške kuhinje podpiranih učencev.

Zelo dvomimo, da bi bilo človekoljubno to dijaštvo oropati strehe in oskrbe in zdi se nam nemogoče, to število spraviti pod istimi pogoji na zasebna stanovanja. Dijaška kuhinja pa bi morala zopet iskati hrane po gostilnah za svoje podpirance. — Priznamo, da bolnišnica rabi večje prostore. Ali te si mora država preskrbeti na drug način. V dijaški dom nikdar in nikakor ne spada bolnišnica. Prostore za njo mora preskrbeti država in ne občina. Sicer pa baš v sredo mesta ne spada bolnišnica in naši predniki so se leta in leta utrudili, da so garnizijsko bolnico spravili iz mesta tja, kjer je danes. Zato pričakujemo, da bode vlada uredila v kratkem to zadevo, a občinski odborniki bodo uvideli, da je predlog gg. primarjev nemogoč.

Predsestvo društva „Dijaški dom“.

Notranja in zunanja politika.

* **Nemško-poljski sporazum.** Za zagotovitev gospodarskega življenja v Gornji Šleziji po razdelitvi, je konferenca veleposlanikov odobrila sledeče mere, ki naj tvorijo temelje poljsko-nemškega sporazuma v obliki generalne konvencije: Uprava zasebnih železnic ostane neizpremenjena. Za nemške železnice se uvede za dobo 15 let skupni obratni sistem. Marka ostane najdalje 15 let kot zakonito plačilno sredstvo v veljavi. Poljska meja tvori obenem carinsko mejo. Zakon o carinski tarifi ostane nadalje v veljavi, razen nekaterih izpremenb glede surovin in polfabrikatov, ki se izvažajo iz glasovalnega ozemlja z namenom, da se dogotovijo, oziroma obdelajo. Prvotni pridelki na poljski coni se za dobo treh let pri izvozu na nemško ozemlje carine prosti. Nemčija in Poljska si druga drugi medsebojno dovolita izvoz rudniških proizvodov iz skupnega ozemlja. Vsak prebivalec glasovlnega ozemlja sme prekoračiti mejo brez vseh formalitet. Dosedaj veljavne določbe ostanejo v veljavi, dokler ne bo dovršena poljska zakonodaja. Vsak v nemškem pasu nastanjen Poljak, oziroma v poljskem pasu nastanjen Nemec, ostane za dobo 15 let na svojem mestu. Vsak, čez 18 let stari, v nemškem stanujoči Poljak lahko v teku 12 let ra za poljsko državljanstvo. Mešana misija, ki sestoji iz enakega štev. šle Nemcev in Poljakov, je posvetoval gan, ki naj olajša izvršitev teh dolo reševanje zasebnih sporov se osnu sebno razsodišče.

* **Brezposelnost na Angleškem.** George je razpravljal v spodnji zb o brezposelnosti na Angleškem. Izjá da preživlja sedaj Anglija najtežjo do brezposelnosti tekom zadnjih let. Na Angleškem je danes en in t milijona ljudi brez dela. Najboli je poselnost razširjena v kovinski ind Glavni vzrok te brezposelnosti se zastoja v svetovni trgovini in iz njanju valute izraža v besedi: voji pa je mogoča le dvojna politika. storí država popolnoma nič, ali p brezposelnim podporo, kolikor dovoljujejo vsekakor omejena sr Vlada vsekakor priporoča drugi Lloyd George je na to obrazložil d nje ukrepe vlade za pobijanje bre nosti ter je poročal, da je vlada po predlagala, da se dovoli 300.000 šterlingov v podporo vojnim uđ cem, da se lahko izselijo ter da se način olajša brezposelnost.

* **Lenjinova gospodarska politik** škoslovaški presbiro objavlja mosk brezžično brzojavko v govoru, ki imel Lenin na kongresu organiz političnu vzgojo o novi gospodarsk tiki Rusije. Lenin je med drugim Koncentracija in oddajanje koncesi zemcem, je direktna obnova kapit ki je s temelji nove politike v tesni Odločilno pa je vprašanje, kdo b nastali položaj izkoristil, ali se bo združil s kapitalizmom ali s proleta Kdo bo drugega prehitel? Ali se bo talizmu posrečilo, da se prej organi nadvlada komuniste, ali pa se b proletarcev pokazala dovolj zmož bo uzdala kapitalizem, opiraje se n ta? Od izida tega boja zavisi naše darsko stališče. To vprašanje pa

Dr. Albert Leonhard:

Ultravijoličasta presvetljava s kremensko svetiljko.

Že iz najstarejše dobe je znan vpliv svetlobe na človeka. Ne samo psihično oživljajoči, temveč tudi fizično okrepčujoči in ozdravljajoči učinek naše naravne - solnčne svetlobe - je vsakemu znan in ga tudi vsakdo občuti. Ni čuda, ako se je svetloba uporabljala že dolgo kot zdravilo in v resnici že za časa Rimljanov in Grkov stala v ta namen v uporabi. Vsi žarki, ki izhajajo od solnca, kot od našega naravnega izvora žarkov, učinkujejo bijologično, to se pravi, oni uplivajo na neki način na živečo celico, pospešujejo življensko zmožnost celice, zvišajo zmenjavo njene kakor tudi pomnože možnost sprejema kisika ter uplivajo na izločitev škodljivih snovi. Silno je napredovala moderna znanost v zdravljenju s svetlobo (Helioterapija) in z žarki. Ni znala samo izrabiti naravno solčno svetlobo potom primerne uporabe in doziranja kot mogočen zdravstveni faktor, ona je tudi razumela učinke posameznih vrst žarkov, ki se nahajajo v solčni svetlobi v tako velikem številu, odkriti in jih uporabiti zdravilno. Povsem znano je, da upliva solnce v visokih morskih višinah bolj učinkovito in zdravilno kakor pa solnce v globoko ležečih krajih. Ta uspešen lečilni učinek je posledica večje vsebine solnca na kemično učinkujočih ultravijoličastih žarkih, ki z manjšo valovno dolgostjo in zujo zvezanimi intenzionejšimi učinki se v nižjih krajih ne morejo uveljaviti, ker jih po večini absorbira zemeljska vlažnost (sopara).

Znanosti se je posrečilo, te naravne kemične, ultravijoličaste žarke, potom kremenske svetiljke umetno nadomestiti in sicer ultravijoličaste žarke s še manjšimi valovnimi dolgostmi, kakor jih ima naravno solnce v višinah, to se pravi, ustvarila se je kremenjsko svetilko luč, ki ima učinkovite ultravijoličaste žarke v še popolnejši meri, kakor pa jih ima naravno solnce v višinah. S kremensko svetiljko se je ustvaril aparat za zdravljenje s svetlobo od neprecenljive vrednosti. Omogoča uporabo ultravijoličastih žarkov z najmanjšimi valovitimi dolgostmi z mnogostranskimi učinki na bolno človeško telo. Učinki teh izbornih žarkov objasnilo velikovrstno uporabo v zdravstvenem oziru na bolnike. Na vsak način je pa treba znanja strokovjaka, ki mora uporabo in doziranje žarkov in eventualno kombinacijo z drugimi vrstami žarkov presoditi in določiti, ki mora individualno občutljivost bolnikov napram žarkom presoditi in razumeti, da te žarke v posameznih slučajih uporabi z najboljšim vspehom v resnici v prid bolnika.

Ultravijoličasti žarki povzročijo pomnožitev leukocytev v krvi. Na pretvorbo beljakovine vplivajo v smislu njenega nastavka.

V najfinejših kapilarnih cevch na površju krožeča kri sprejema v vse svetlobno energijo in jo dovaja splošnemu krvnemu toku. Ultravijoličasti žarki učinkujejo po stopnjah udejstvovanje uneljivo in je ta unetljivi učinek na zdravljenje izredno velik.

Indikacije za uporabo kremenske svetilke so vsi slučaji, ki zahtevajo probudo in preobrazenje celičnega življenja. Glavno torišče najdeno v zdravljenju notranjih bolezni n. pr. v zatiranju kronične tuberkuloze, kjer povzroča presvetljava veliko produkcijo vseh antigen, zlasti beljakovinskih in mastnih antigen. Kronično bronhitis, vnetje prsne mrene, hripo in njene posledice se priznano z ultravijoličasto presvetljavo ugodno zdravi. Pri slabokrvnosti pride v poštev spodbuda k tvorjenju hemoglobina in rdečih krvnih telesc. Skloroza se vsled upliva na celotno spremembo snovi lažje ozdravi. Pri obolenju krvnega toka upliva ultravijoličasta presvetljava vsled znižanega upliva na krvni pritisk ugodno. Srcu se delo olajša, vsled česar zamore zopet nabirati rezervne moči. Neprecenljivi faktor v zdravljenju nudijo ultravijoličasti žarki pri kroničnem mišičjem revmatizmu. Kirurgična aseptična operacijska rana tvori v toliko podlago za ultravijolično presvetljavo, ker se potom nje poleg splošnega učinka doseže pospešitev zdravljenja vsled živahne vaskularizacije. Pri presvetljavi odprtih ran z ultravijoličastimi žarki nastopi sekrecijsko zvišanje in vsled tega premočitev ran z v serumu se nahajajočimi antibakterijelnimi in antitoksijskimi tvarinami. Nadalnje posledice presvetljave takih ran so desodoriziranje, pospešitev demokracije, odbitje nekrotične kože, pobuda granulacije in hitra epitelizacija. Slično je pri panaracijah, forunklu, karbunki

Pri kirurgični tuberkulozi po odstotek potrebnih operacij vsled vijoličaste presvetljave mnogo Pri takih potrebnih operacijah nadaljno zdravljenje ultravijoličast svetjava izvanredno ugodno upliv kožnih boleznih, kakor forunkulozi pruritus, lupus itd. pride bakterij vnetje povzročujoči učinek ultr častih žarkov v poštev. Pri izpad alopecia, areata in prematura so kazali ultravijoličasti žarki kot n regeneracijsko sredstvo za lase.

V ginekologiji pride poleg l učinkov ultravijoličastih žarkov splošni učinek v poštev in upli presvetljava ugodno pri lokalnih lostih, kakor tudi pri menstru težkočah in slabokrvnostih. V zdr ušesnih bolezni najde ultravij presvetljava hvaležno polje in tudi že v zobozdravilstvu našla svojo uporabo.

V mnogih slučajih tvori stvarna pre svetljava z ultravijoličastimi žarki specifično kuro kakor n. pr. pri rahitizmu. V drugih slučajih, kakor pri kroničnih bolestih, pri katerih še le gradimo terapijo in primešano posamezno kamenje v svrho dosege poslopja zdravja, tvori dosledna znanstveno izvrševa ultravijoličasta presvetljava temeljni kamen, ki utrjuje in ohranjuje sestavo poslopja in tako presvetljava temelj terapevtičnega postopanja sploh.

Terapija s kremensko svetilko nudi delujočemu terapevtu veliko in hvaležno polje delovanja v interesu bolnih

biti v najkrajšem času rešeno, sicer je republika izgubljena.

* **Jesensko zasedanje parlamenta.** V četrtek opoldne se je vršila prva seja Narodne skupščine. Seje so se udeležili demokrati, radikalci, muslimani, zemljoradniki, Jugoslov. klub, samostojni kmetje in republikanci. Manjkala sta Stojan Protić in dr. Trumbić. Od neodvisnih poslancev so prišli v zbornico Aleksa Gjović, dr. Momčilo Ivanić in Stanoje Piletić. Minister Marko Trifković je prečital v imenu vlade sledeči ukaz: »V imenu Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra, po milosti božji in narodni volji, je ministrski svet kraljevine SHS na temelju člena 59. ustave rešil in rešuje, da se sklepi sej izrednega sklicanja pretvorijo v seje rednega sklicanja Narodne skupščine. — Na to je predlagal narodni poslanik Rista Odavić, da se izbere za začasnega predsednika najstarejši poslanec Prota Mihadžić (radikal iz Baranje). Proti njegovi volitvi je opozicija vprizorila krik in nered. Ponovili so se prizori, ki niso v našem parlamentu nič neobičajnega. Po izvolitvi Mihadžića in začasnih sekretarjev je bila seja med vpitjem in razgrajanjem opozicije zaključena. Na petkovi seji se je izvršila volitev novega predsedstva. Ker se je med tem dosegel sporazum med demokrati in radikalci, kakor tudi s samostojnimi kmeti in muslimani, je volitev potekla precej stvarno in mirno. Za predsednika je bil zopet izvoljen predsednik bivše ustavotvorne skupščine dr. Ivan Ribar. Zemljoradnik Pavlani je dobil 17 glasov, klerikalci in socijalisti so oddali prazne glasovnice. Predsednik dr. Ribar je v kratkem govoru naglašal velike zakonodajne naloge narodne skupščine. Vidovdanska ustava garantira vsakemu državljanu popolno ravnopravnost. Za podpredsednike so bili izvoljeni: radikalec Vujičić, musliman Hrasnica in samost. kmet Ivan Urek. — Situacija v Narodni skupščini je v par potezah naslednja: Med demokrati in radikalci je dosežen sporazum za bodoče zakonodajno delo. Vesti o razdoru so bile zgolj pobožna želja nasprotnikov; jasno je, da bo koalicija, ki se ni razbila ob načelnih vprašanjih ustave, vzdržala tudi v redni zakonodaji, ki temelji na ustavi. Tudi z muslimani in samostojnimi kmeti vlada prisrčno razmerje. Muslimani so na svojem nedavnem kongresu odobrili taktiko vodstva. Samostojni kmetje so pridno na delu, o čemur pričajo najbolje ostri napadi njihovih nasprotnikov klerikalcev: Stojan Protić se vrača v zbornico in bo položil prisego na ustavo. Mogoče je, da bo Protić vodja opozicijonalnega bloka. Po vseh znamenjih soditi, bo ta blok neznaten in trhel. Radić ne mara v Beograd, hrvatski zajedničarji pa se boje Radićeve demagogije. Socijalisti se najbrž ne pridružijo agrarno-meščanskemu bloku. Tako bo tudi v bodoče padla vsa odgovornost za državo in vsa bremena zakonodaje na sedanjo vladno koalicijo, katero kljub vsem slabostim veže močna vez ljubezni do jedinstvene države. Opozicija se bo omejila samo na kontrolo in na — vpitje.

Zanimivosti.

Plodni starši. — Brazilski konzul.

Nedeljski »Corriera della Sera« prinaša sliko družine ameriškega Italijana Zaccaria v Newyorku. Zaccaria je oče 16 sinom, ki so vsi rojeni od ene še živeče 47 letne matere. List, ki je prvi prinesel to vest, je prišel slučajno tudi v roke ameriškemu predsedniku Hardingu, ki je srečnemu očetu pismeno čestital. Oče se mu je seveda zahvalil, a premetena žena je ugodno priliko takoj izrabila ter pristavila prošnjo, naj g. predsednik intervenira pri šefu njenega moža, da mu zviša plačo. No predsednik Harding se je dobrodušno nasmejal, ko je sprejel to »zahvalo« ter je takoj ukrenil vse potrebno. Srečen oče dobiva tako danes dvojno plačo.

*

V Bratislavi je vse polno tujih konzulatov, samo brazilski je še manjkal. Te dni pa je bil tudi ta primanjkljaj odstranjen. V Bratislavo je prišel brazilski konzul z elegantno damo, svojo soprogo. Živela sta zelo razkošno in o njih so se slišale v elegantnem svetu najrazličnejše stvari. Novinarji so ga povsod zasledovali, hoteč uporabiti najboljšo priliko za razgovor. Toda njegovega monokla in cele njegove zločinske fiziognomije se je vsak prestrašil in oplašil. Končno pa se je v nekem restavrantu ojunačil neki madžarski novinar in gospoda konzula nagovoril. Gospod konzul je bil takoj pripravljen na intervju ter mu na dolgo in široko razlagal razmere v Braziliji, končno izrazil tudi željo, da bi se zveze med Češkoslovaško in Brazilijo čim bolj utrdile. Kako pa so se začudili, ko so drugi dan izvedeli, da je »brazilski konzul« na Dunaju poneveril čez 7 milijonov kron ter da je čisto navaden goljuf.

Dnevna kronika.

— **Pomanjkanje vode.** Od mestnega magistrata ponovno v časopisih objavljeni nujni opomini glede skrajnega štedenja z vodo niso imeli zaželjenega uspeha. Poraba vode znaša še vedno dnevno za enega prebivalca nad 75 litrov. Mestni vodovod ne more pod sedanjimi razmerami črpati tolike množine vode, čeprav obratuje dnevno 24 ur; in to iz enostavnega vzroka, ker ni dovolj vode. Posledica tega je, da so višje stoječe hiše zopet brez vode. Tega so krivi oni, kateri brezvestno tratijo z vodo. Prebivalstvo se pozivlja, da one, kateri tratijo z vodo, takoj naznani mestnemu magistratu. Koncem tekočega meseca se bodo radi kontrole odbrali vsi vodomeri. Hišni posestniki morajo skrbeti, da bodo imeli organi mestnega magistrata takojšen in neoviran pristop k vodomerom. Opozarja se na to, da se bode od 1. novembra tekočega leta večja poraba vode nad 30 litrov dnevno na prebivalca, zaračunala ne več po 10 kron, temveč po 25 kron za kubični meter. Če tudi ta odmera ne bo imela uspeha in če se ne bo vporaba vode znižala, bo primoran mestni magistrat zapreti vse vodovodne pipe v hišah in prebivalcem v vsaki hiši odprto le eno pipo v pritličju. To je zadnji opomin mestnega magistrata na prebivalstvo. Posledice neupoštevanja si naj krivci pripišejo samim sebi. Sočasno se vabi hišne posestnike, na katerih zemljišču se nahaja vodnjak s črpalnico, ali dvigalnikom, da jih prijavijo najdalje do 27. t. m. mestnemu magistratu v svrho uradne preiskave.

— **Avstrijski novinarji za Keryja.** Predsednik dunajske novinarske organizacije je poslal madžarskemu ministrskemu predsedniku brzojavko, v kateri ga nujno prosi, naj v imenu človeštva in novinarske solidarnosti na vsak način prepreči izvršitev smrtne obsodbe nad stanovskim tovarišem Pavlom Keryjem.

— **Sadovi hujskanja.** Kakšno klasje rodi sistematično klerikalno hujskanje pri ljudeh, ki niso v stanu presoditi kaj je res in kaj je laž, dokazuje neki kmet iz Dravskega polja, ki piše v „Slovenskem Gospodarju" gorostasne laži, iz katerih je razvidno, kako v svoji zapeljanosti sovraži vlado, državo in sploh vse kar je naše. Ta kmet pravi: „Kam bomo prišli? Nad 1000 milijonov kron so vrgli Turkom, da so glasovali za prodajo Slovenije beograjskemu centralizmu. Samostojni sami so dobili tudi nad 200 milijonov za to, da so nas Slovence izdali in prodali našo avtonomijo." Kaj pomeni 1000 milijonov, kaj pomeni avtonomija itd. ubogi kmetič seveda ne ve, on ve le to kar so mu nalagali klerikalni listi, ti kužitelji našega ljudstva. In ti so ga nalagali, da je 1000 milijonov mogoče v Beogradu kar podariti, meni nič tebi nič, a avtonomija da je nekaj takega, kjer ni treba plačevati davkov, kjer ni treba k vojakom itd. Seveda mu je potem lahko žal po tem res lepem „raju".

— **Vpeljava dinarske veljave pri pošti.** (Uradno). Počenši s 1. novembrom 1921 se morajo vršiti pri pošti tudi vplačila in izplačila v čekovnem prometu v dinarski veljavi. Ker se vrši nakazniška služba že od 1. septembra t. l. dalje v dinarski veljavi ter je dinarska veljava vpeljana tudi že v ostalih panogah poštne službe, se vrše s 1. novembrom vsa vplačila in vsa izplačila, kot tudi vse računovodstvo izključno le v dinarski veljavi.

— **Vinska trgatev** se vrši v nedeljo dne 23. oktobra v gostilni Kocman na Studencih. Začetek ob 15. uri. Vstopnina 1 din. Za dobro kuhinjo in izborno pijačo je preskrbljeno.

— **Atentat na generala Wrangla.** Iz Sofije javljajo, da je od boljševikov podkupljeni italijanski parnik 15. t. m. ob 5. uri popoldne trčil z brodom „Lukull", na katerem živi general Wrangel, ki se je ravno tiste dni mudil v Carigradu. Brod „Lukull" je v dveh minutah utonil.

— **Učiteljstvo mariborskega šolskega okraja** je podpisalo 117.000 K državnega posojila. Vsa čast našim zavednim učiteljem!

— **Ekspedicija na južni tečaj.** Znani raziskovalec Južnega tečaja Shakleton je dal popraviti svoj parnik in nadaljuje potovanje na južni tečaj.

— **Za izseljence v Ameriko.** V zadnjem času se je zgodilo več slučajev, da so potniki iz območja slovenske politične uprave bili vrnjeni iz različnih luk, ko so nameravali odpotovati v Ameriko. To se je zgodilo radi tega, ker je bil prekoračen mesečni kontigent izseljencev, določen od vlade Zedinjenih držav Sev. Amerike za našo državo, oziroma polit. upravo za Slovenijo. Da se temu v bodočnosti izogne se opozarja na razglas pokrajinske uprave za Slovenijo, v katerem je določen mesečni kontigent izseljencev v Ameriko. Uradi naj na podlagi tega izdajejo potne liste in stranke primerno pouče.

— **Kmetijska predavanja.** Deželna vlada za Slovenijo je odredila, da se bo vršilo kmetijsko poučno predavanje dne 23. oktobra tl. v Crešnjevcu pri Slovenski Bistrici o „zboljšanju travništva", v Tinjah na Pohorju istega dne o „odvračanju kužnih bolezni in o svinjereji", pri Sv. Lenartu pri Veliki nedelji istega dne o „govedoreji", pri Sv. Benediktu v Slov goricah istega dne o „sadjarstvu" in v Globokem pri Brežicah istega dne o „kmetijstvu". Predavatelje je kot strokovnjake določila deželna vlada v Ljubljani.

— **Čekovni promet v dinarjih.** Poštni čekovni ztvod v Ljubljani objavlja vsem svojim računoimetnikom in vsemu občinstvu, da bo po odredbi ministrstva za pošto in brzojav od 1. novembra t.l. dalje vršil ves čekovni promet v dinarski veljavi. Po zaključku tekočih poslov dne 31. oktobra t.l. se bo imovina na vseh čekovnih računih pri zavodu izpremenila iz kronske na dinarsko vrednost po relaciji 4:1. Računski izpiski se bodo od 1. novembra t. l. dalje izstavljali in razpošiljali računoimetnikom v dinarski veljavi. Na čekovnih položnicah morajo od 1. novembra t. l. dalje vplačani zneski biti označeni v dinarski vrednosti. Na čekih in v seznamih k skupnim čekom, ki bodo opremljeni z datumom tekočega meseca, morajo biti navedeni zneski v kronski veljavi, pri čekih pa, ki bodo datirani s 1. novembrom t. l. ali pozneje se mora znesek navesti v dinarski veljavi. Čekovne nakaznice se bodo do konca t.m. izstavljale v kronski veljavi, od 1. novembra t.l. dalje pa le v dinarski vrednosti. Ker bode za čas od 24. do 31. oktobra t. l. poštni čekovni zavod v Zagrebu in poštna hranilnica v Sarajevu ukinila svoje poslovanje, že od 23. do 31 tm. pri poštnih uradih v Sloveniji ne bodo sprejemala vplačila na položnice obeh navedenih zavodov.

— **Oficijelna vrednost sovjetskega rublja.** Sovjetskoruski ljudski komisarijat za finance je 26. septembra t. l. določil uradne kurze za inozemske valute. Glasom tega izkaza stane 1 funt šterling 231.600 rubljev, amerikanski dolar 62.400 rubljev, francoski frank 10.750 rubljev, italijanska lira 3050 rub., jugosl. dinar 1500 rubljev, češkoslovaška krona 660 rubljev itd.

— **Dunajska tihotapska afera.** »Korrespondenz Wilhelm« doznava od kompetentne strani, da jugoslovanski konzulat in njegovo osobje ni vmešano v znano afero radi tihotapstva vrednostnic med prtljago jugoslovanskega kurirja.

— **Razpis službe občinskih tajnikov.** Na podlagi pooblastila pokrajinske uprave za Slovenijo, oddelka za notranje zadeve v Ljubljani, razpisuje okrajno glavarstvo v Murski Soboti radi nezadostnega števila prekmurskih reflektantov 10 mest občinskih tajnikov v Prekmurju. Prosilci naj vložijo prošnje do 10. nov. t. l. pri okrajnem glavarstvu v Murski Soboti. Vlogam je treba priložiti: 1. krstni list; 2. domovnico; 3. nravstveno spričevalo; 4. zdravniško spričevalo; 5. učna spričevala in druge izkaze vsposobljenja ter morebitne dokaze o dosedanjem službovanj zelo primerna z invalidne podča ke, dijake, katerim je iz kateregakoli si bodi vzroka onemogočeno nadaljevanje študij itd. Tajniki bodo nameščeni za enkrat začasno z mesečno plačo 1000 kron, v večini slučajev s prostim stanovanjem in kurjavo.

Mariborske vesti.

Maribor, 22. oktobra.

m **Kozaške igre v Ljudskem vrtu.** V nedeljo ob 2. uri popoldne se vrši, kakor znano, na igrišču „I. SSK Maribor" v Ljudskem vrtu kozaške bojne igre na konjih, ki so imele toliko uspeha v Zagrebu, Ljubljaoi in v drugih jugoslovanskih mestih. Kozaških iger ne smemo primerjati s prireditvami v cirkusih. O kozaku pravijo, da je rojen na konju. Noben narod ne živi toliko na konju, kakor sinovi širokih ruskih step, kozaki. Igre, ki se vrše v nedeljo, prikazujejo nekatere momente iz kozaškega življenja, med temi rop ženske, kozaško svatbo na konjih, kozaško borbo z nasprotnikom; med njimi je tudi par umetnih prizorov, na pr. kako dviga konj ranjenega vojaka, kako jezdec pobira denar po tleh, piramida na konju i. dr. Redkokdo je še imel priliko spoznati slovite kozake; v nedeljo se mu nudi prilika, da spozna sinove daljnih kubanskih step.

m »**Jugoslovenski Informator**«. Iz zanesljivega vira doznavamo, da so nastale v pogajanjih za izdajanje »Jugoslovenskega Informatorja« radi določitve kraja izhajanja nesoglasja, vsled česar je stvar — propadla.

m **Cesar Karl aretiran v Mariboru.** Mariborska policija je včeraj aretirala v Magdalenskem parku bivšega avstrijskega cesarja Karla. Cesar Karl je bil skrit za nekim grmom, odkoder so ga prinesli na policijski komisarijat. Ta cesar Karl, ki je bil včeraj aretiran v Magdalenskem parku, je namreč samo doprsen kip iz mavca. Kako je prišel ta kip v park, še ni pojasnjeno. Mogoče je, da ga je kak oboževatelj zadnjega avstrijskega cesarja pripravil v parku, da ga, „če se časi spremene", lahko takoj postavi na piedestal, ali pa se ga je hotel na ta enostaven način — iznebiti, kajti da bi ga bil izgubil — je pač malo verjetno. Če pa ga je res kdo izgubil, se lahko oglasi pri policiji, kjer ga dobi nazaj.

m **Prijetni gostje.** V kavarno Zigert v Vetrinjski ulici sta prišla včeraj zvečer nek gospod s svojo „damo". Imenitno sta se zabavala, si pustila dobro streči in napravila krog 300 K dolga. Ko je zahteval plačilni natakar plačilo, sta se oba izgovarjala, da nimata denarja in da bosta „jutri" plačala. Ker sta bila natakarju oba neznana, na to seveda ni mogel pristati in je zahteval, da takoj poravnata račun. Prišlo je do prerekanja, končno pa je „dama" skočila natakarju v lase in ga po vsem obrazu tako razpraskala, da je moral iskati na rešilni postaji pomoči.

m **Solidna trgovina v Mariboru.** Prejeli smo: „Slučajno mi je prišla v roke „Straža" z dne 12. t. m. Kot uvodni članek čitam gorenji naslov, ki nadomešča konfisciran članek. Ta naslov in vsebino si je „Straža" izposodila iz „Tabora", da dela reklamo za svoje klerikalno podjetje v domišljiji, da je Cirilova tiskarna tista redka trgovina, ki prodaja svoje blago tako poceni, da ne rečemo, pod lastno ceno. Prišteva se torej tudi k onim tujerodnim, ki niso naše gore list. To smo itak že vedeli, da je narodnost zanje deveta briga, glavno pa klerikalna gonja in sovraštvo. Da pa njeno podjetje ni tisto, ki prodaja najceneje, za to imamo dovolj dokazov in omenjena hvala v „Taboru" gotovo ni namenjena njej. Da si pa išče odjemalcev tudi s tem, da proda kako stvar pod lastno ceno, to je jasno, ker ji drugače menda ni mogoče izhajati. Lastna hvala pa je vedno — sumljiva."

m **Jugoslovenska Matica.** Ob priliki dvajsetletnice poroke sta darovala g. Ivan in Marija Kravos v Mariboru za „Jugoslov. Matico 500 K. Iskrena hvala!

m **Naročniki srečk** drž. loterije se opozarjajo, da morajo srečke za peti razred dvigniti najkasneje do 3. nov. t. l. Posojilnica v Narodnem domu.

m. **Zelo narodna gostilna** je gostilna Orovič v Vetrinjski ulici. Včeraj zvečer je donela iz tega lokala himna: Lepa naša domovina, L... milch in A.... du domovina . . . Pesem so zapeli gostje, dva moža in eda ženska pri drugi mizi levo pri vhodu. Poslušal jo je gostilničar in gostje, zunaj pa se je izprehajala straža . . . Zivel jugoslovenski Maribor!

m **Prva čevljarska pomočnica v Mariboru.** Pred mariborsko izpraševalno komisijo čevljarskih mojstrov je napravila pomočniško izkušnjo kot prva čevljarska pomočnica v Mariboru 18-letna gdčna Greti Plazojnik, hči čevljarskega mojstra Plazojnika na Aleksandrovi cesti.

m **Plesni zavod Pečnik** naznanja, da se vsled predpripravnih del v dvorani otvorijo plesni učni kurzi komaj 3. nov. V pondeljek in četrtek za začetnike, v torek in petek za moderne plese, v sredo in soboto moderni plesi za odrasle. Kurzi se vrše v dvorani za vaje gledališča. Prijave se sprejemajo samo na domu v Krekovi ul. št. 8, dnevno od 11. do 12. in od 16. do 17. ure.

m **Inteligentna Rusinja** bivša profna ženski gimnaziji v Petrogradu, sedaj begunka brez sredstev, bi rada poučevala gospe in gospodične v izdelovanju umetnih cvetic — krizantem iz papirja. Ker se bliža praznik Vseh Svetih in ker letošnja jesen ni ugodna za cvetice, bi si cenj. dame lahko same naredile nakit za grobove iz teh cvetic. Na ta način bi se bojkotiralo italijansko cvetje, kakor so to sklenile Slovenke v Ljubljani. Pouk stane z materijalom vred 4 din. Eventuelne prijave se sprejemajo pri Jugoslovenski Matici.

m **Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev** naznanja svojim članom, da razpolaga med drugim nad večjo količino krompirja, boljšega kg po 4 K, slabšega kg po 3·80 K, prvovrstnih jaboljk kg po 11 K in svežih kostanjev kg po 6·80 K. Boljši krompir po 4 K kg se prodaje samo ob četrtkih in petkih popoldne v skladišču v Cafovi ulici št. 9, ostala roba pa dnevno v zadružni prodajalni Stolna ulica št. 5.

m **Tatvine.** Kapelniku Maksu Schönherrju je nekdo ukradel iz predsobe pri dr. Marinu kolo znamke »Neger« št. 813. Kolo je vredno 2500 kron. Pred nakupom se svari. Pavli Sedevčič iz Krčevine je bila na Glavnem trgu ukradena iz ročne torbice denarnica z 200 kronami denarja in drugmi listinami.

m **Izjava.** V Veliki kavarni so bili razobešeni plakati, glasom katerih bi imela nastopiti v tamkajšnjem kabaretu v dneh 26. in 29. t. m. Izjavljam pa, da je prišlo moje ime na plakate brez moje vednosti in proti moji volji in da v kabaretu ne sodelujem. Slavica Mezgečeva, članica Narodnega gledališča v Mariboru.

m **Odsek amaterfotografov S. P. D.** v Mariboru naznanja, da se udeleži korporativno instalacije nove oskrbnice Mariborske koče v nedeljo, dne 23. oktobra. Odhod v soboto, dne 23. t. m. ob 2.30 uri popoldne izpred Velike kavarne. Tekmovalno slikanje za prepotrebne nove razglednice. Odbor je sklenil, da se vrši vsaki prvi četrtek v mesecu odsekova seja v gostilni Holzknecht, vsaki drugi četrtek pa odsekov večer v Narodnem domu, vsakokrat ob 8. uri zvečer. K temi sestanki prinese vsak član obvezno najmanje po eno sliko, ki jo je izvršil v preteklem mesecu, naj si bode dobra ali slaba, da se o nji razpravlja. Člani in prijatelji fotografskega športa so naprošeni, da se izleta, sej in sestankov v obilnem številu udeležijo, ker se zamore le na ta način odsek dvigniti, da bomo v prihodnjem letu pri razstavi slik častno nastopali. Pojasnila o odseku daje blag. g. F. Pinter, železninar v Mariboru, Aleksandrova cesta, kjer dobe člani tudi pravilnik. Vsa pisma za odsek naj se pošljejo na naslov Krekova ulica 5. I. — Odbor.

m **V nedeljo** ob pol 5. uri popoldne in na večer ob 8. uri se vrši družinski koncert v Veliki kavarni.

m **Dogodilo se je opetovano,** da so civilne osebe vojaške straže, ki stražijo pri skladiščih na Meljskem dvorcu, kjer se nahaja tudi glavna carinarnica, obmetovale s kamenjem. Občinstvo se opozarja na nedopustnost in opasnost tega postopanja, ker so dobile vse straže ukaz, da bodo na vsak kamen odgovorile s strelom iz puške in naj si potem vsakdo posledice svojega početjanja pripiše samemu sebi.

m **Izgubljeno.** Mara Beranova, stanujoča v Vrazovi ulici št. 9 je izgubila črno usnjato denarnico, v kateri so je nahajalo 100 K. — Viljem Lininger je izgubil na potu od Centralne banke po Aleksandrovi cesti do Cankarjeve ulice čekovno knjižnico s 25 listi, glasečo na ime Rudolf Kokošinek.

m **Gospod dr. Albert Leonhard,** Aleksandrova cesta št. 14 je uredil svoje zdravljenje za moderno therapijo z žarki, rdeči in toplotni žarki. — Sprejem na novo vsak dan od 14.—15. ure.

1679

m **Kavarna »Jadran«.** Dnevni koncert pr[illegible] salonskega orkestra.

V nedeljo popoldne ob pol 17. in zvečer ob 20. uri se vrši v Veliki kavarni družinski koncert.

ŠAH.

Partija štev. 9

Igrana na mojsterskem turnirju v Budimpešti septembra 1921.

Odklonjeni damski gambit.

Beli: Aljehin.	Crni: Sterk.
1. d 2—d 4	Sg 8—f 6
2. Sg 1—f 3	d 7—d 5
3. c 2—c 4	e 7—e 6
4. Sb 1—c 3	Sb 8—d 7
5. e 2—e 3	Lf 8—d 6
6. Sc 3—b 5	Ld 6—e 7
7. Dd 1—c 2	c 7—c 6
8. Sb 5—c 3	0—0
9. Lf 1—d 3	d 5×c 4
10. Ld 3×c 4	c 6—c 5
11. d 4×c 5	Le 7×c 5
12. 0—0	b 7—b 6
13. e 3—e 4	Lc 8—b 7
14. Lc 1—g 5	Dd 8—c 8
15. Dc 2—e 2	Lc 5—b 4
16. Lc 4—d 3	Lb 4×c 3
17. Tf 1—c 1!	Sf 6×e 4

(S to kombinacijo dobi črni enega kmeta, a skaže se, da je beli dalje računal).

18. Ld 3×e 4	Lb 7×e 4
19. Dc 2×e 4	Sd 7—c 5
20. De 4—e 2	Lc 3—a 5

(Seveda ne Lc 3—f 6 radi 21. g 5×f 6 g 7×f 6 22. b 2—b 4.)

21. Ta 1—b 1!	Dc 8—a 6

(Edina obramba proti grožnji b 2—b 4, a tudi ta ne zadostuje.)

22. Tc 1—c 4!	Sc 5—a 4

(Sedaj bi na 23. b 2—b 4 sledilo Sa 4—c 3, na 23. De 2—e 4 pa b 6—b 5, toda beli ima na razpolago čisto drugo, diabolično nadaljevanje)

23. Lg 5—f 6!!

(Tega tekača črni seveda ne sme vzeti radi 24. Tc 4—g 4+, beli pa itak grozi 24. Tc 4—g 4 Da 6×e 2 25. Tg 4×g 7+ in mat v prihodnji potezi, na 23. g 7—g 6 pa sledi 24. De 2—e 3, kar grozi 25. De 3—h 6 in pa 25. Tc 4×a 4.)

Tf 8—c 8

24. De 2—e 5!!

(Zopet brilantna poteza! Na g 7×f 6 sledi mat v treh potezah, pričenši z 25. Tc 4—g 4+, na 24. Tc 8×c 4 pa odloči 25. De 5—g 5 Kg 8—f 8 26. Dg 5×g 7+ Kf 8—e 8 27. Sf 3—e 5 istotako na 24. Da 6×c 4 25. De 5—g 5 Kg 8—f 8 26. Dg 5×g 7+ Kf 8—e 8 27. Dg 7—g 8+ Ke 8—d 7 28. Sf 3—e 5+ itd.)

Tc 8—c 5

25. De 5—g 3

(Odločilni tempo!)

g 7—g 6

26. Tc 4×a 4

(Facit: črni je zgubil figuro!)

Da 6—d 3

27. Tb 1—f 1	Ta 8—c 8
28. Ta 4—d 4	Dd 3—f 5
29. Dg 3—f 4	Df 5—c 2

(Seveda napačno, a če črni menja damo, ima zgubljeno končno igro.)

30. Df 4—h 6 črni se uda.

—o—

Iz šahovskega sveta. V Litiji se vrši 23. t. m. šahovski dan. — Prihodnji glavni turnir jugoslovanskega šahovskega saveza se vrši leta 1922 v Novem Sadu. — V Novemmestu in Ptuju se snujeta šahovska kluba. Doslej ima Slovenija 5 klubov: Celje, Litija, Ljubljana, Maribor in Siška pri Ljubljani.

—o—

Iz šahovskega sveta. 18. italijanski narodni turnir se je vršil od 15. do 30. avgusta 1921 v Viareggio. V turnirju za mojstersko prvenstvo Italije je dobil prvo nagrado (1200 lir, srebrni pokal in srebrno kolajno) ter naslov „campione italiano degli Scacchi" prof. D. Marotti (Napoli) z 9 točkami izmed 12 partij, drugo (1000 lir in umetnino) L. Singer (Trst) 7½, tretje in četrto (po 700 lir, zlato palico in srebrno kolajno) G. Cancelliere (Palermo) in g. Bernheimer (Rim) po 7, peto in šesto (po 400 lir, knjigo in bronasto plaketo) A. Rastrelli (Firence) in M. Romih (Trst) po 6½. Sledijo: S. Rosseli del Turco in inž. A. Sacconi 6, R. Faraboschi 5½, inž. Miliani 5, A. Batori 4½, dr. g. Matteucci 4, P. Belli 3½. V glavnem turnirju je dobil prvo darilo (750 lir, umetnino in srebrno kolajno) ter mojsterski naslov z 8 točkami od 9 partij C. Horn (Trst).

Sport.

: **Sportniki** se opozarjajo, da je dne 21. in 22. tm. strogo prepovedana hoja na igrišču S. S. K. Maribor kakor tudi uporaba prostora za sportne svrhe, ker se dopolnjujejo predpriprave za lahkoatletični meting, ki se vrši v nedeljo 23. t. m. od 10. ure naprej.

: **Svoboda : Mak.** Prvenstvena tekma, ki je bila od pododbora določena za nedeljo ob 8. uri zjutraj se vrši sporazumno z obema kluboma ob pol 15. uri popoldne na Rapidovem igrišču, nakar obiskovalce športnih prireditev opozarjamo. Imenovana kluba si stojita prvič nasproti in se pričakuje interesantna igra. Sodil bo g. Frankl.

: **Lahkoatletični meting** v nedeljo 23. t. m. se začne ob 10. uri na igrišču S.S.K Maribor. Potek metinga obljublja biti zelo napet, ker je prijavljena lepa številka atletov. Vstopnina je določena na 8 kron.

: **Ilirija : Maribor.** Tekmovanje med prvakom Slovenije in Mariborom je določeno na pol 16. uro. Pred tekmovanjem so jahalne produkcije kozakov, ki pa niso v nikaki zvezi z sportno prireditvijo. Blagajne S.S.K. Maribor se odprejo še-le ob 15. uri. Ilirija nastopi v svoji najjačji postavi. V svoji sredi ima več novih, mladih moči ki jo zelo krepijo. Nastop Ilirije pomeni zopet resnejši sportni dogodek po končanem prvenstvenem tekmovanju. Za borbo med ljubljanskim in mariborskim prvakom vlada veliko zanimanje.

Kino.

I. mariborski bioskop. Danes v soboto zadnjič četrti del „Kraljice sveta": „Kralj Makomba". Jutri in v pondeljek peti del „Ofir, mesto prošlosti".

Otroška predstava v Mestnem kinu. Zelo sem se razveselil, ko so mi te dni poveda i otroci, da se bo vršila odslej dalje vsak teden v Mestnem kinu po ena predstava za otroke. Prva predstava je bila napovedana za 20. tm. Prišel sem točno ob 16. uri z mojmi otroci v kino; Tu se je vse gnetlo; otrok je bilo veliko več kakor pa mest. Kino je bil nabito poln, kar za otroke ni zdravo. Ker listki niso bili numerirani, so se otroci prerivali, skakali čez sedeže, se klicali, žvižgali in kričali; z eno besedo: bila je prava borba za sedeže. Vsi pa so nestrpno pričakovali kaj bo — najboljši dokaz, da našim otrokom res manjka zabave. Zazvonil je zvon — nemir je nastal še večji, miril je drug drugega. Sledila je tema. Prva točka: Železna industrija na Madžarskem. Vsi napisi nemški. Ironija: prvo kar se je pokazalo v Mariboru po osvobojenju na prvi otroški kino-predstavi, diši po nemško-madžarskih reminiscencah. Vspeh pouka, ki bi ga slika vsaj v tehniki mogla imeti, je bil enak — ničli, ker ni nihče slik obrazložil niti z eno besedo, kar bi bilo neobhodno potrebno; kajti še odrasli, ki niso slučajno strokovnjaki v železni industriji, bi teh slik brez komentarja ne mogli razumeti. Druga in tretja točka sta otrokom napravila veliko veselja žalibog, da ni pri „Carovniku" bilo klavirske godbe, dočim je „Petru v otročji sobi" manjkala primerna deklamacija ali recitacija, ki bi vtis vse drugače povečala. Cetrta točka „Na sledu za belim slonom" prinaša v dveh delih „kineško-afrikanske" doživljaje nekega pomorskega kapitana, kot karikaturo na „Indianergeschichten", ki jih radi čitajo otroci od 10—14 leta. Za deco ljudskih šol ta točka ni bila: 1. ker nimajo dovolj predizobrazbe v geografiji, zgodovini, kulturi itd. ter 2. ker se jim kažejo ljubavne scene in lumparija s punčem, se jih seznanja z opijem, a cela stvar začenja z — „medenimi tedni". Sreča, da so bili napisi nemški, a slovenska vsebina zelo skrčena. — Resume vsega utisa, ki sem ga dobil, je: 1. Za prireditev otroških predstav ni dovolj pisati neki nemški firmi: „ Senden Sie mir ein komplettes Programm für eine Kinderkinovorstellung"; treba je resnične ljubezni do otrok, razumevanja njihovih mladih duš in največje rigoroznosti v izbiri programa. 2. Cene je treba variirati po sedežih, ki jih otroci dobe stojišča pa dati zastonj. In: ne več otrok, kakor je sedežev. Cena 4 K za otroke, ki so stali, je absolutno prevelika in zaslužek, ki se napravi na ta način je nereelen. 3. Našim otrokom je treba naših narodnih, domačih stvari v našem jeziku in ne tujega, nemškega šunda! -ć

Podpirajte Jug. Matico!

Trošarina na vino.

Po Pravilniku o trošarini iz l. 1920., je oproščeno trošarine vse vino in ves vinski mošt lanskega pridelka, ki ga vinogradnik (producent) porabi zase in za svoje gospodarstvo. Ta svoboščina je ne samo slejkoprej v polni veljavi, marveč se je s Pravilnikom iz leta 1920. nebistveno razširila tudi na vinogradnike, ki se pečajo z gostilničarsko obrtjo ali **obrtoma** s prodajo vina na debelo in ki doslej niso uživali nobene prostosti; razlika je le ta, da je pri tistih, ki so samo producentje, trošarine prost ves v lastnem gospodarstvu porabljeni lastni produkt, pri vinogradnikih, ki so tudi gostilničarji ali prodajalci na debelo, pa je množina, ki jo določi finančna uprava.

Vse po nekaterih krajih razširjene vesti, kakor da je trošarinska svoboščina producentov ukinjena, so torej po**popolnoma neosnovane** in imajo svoj izvor najbrž samo v tem, da se trošarinska obveznost (to je obveznost plačila) zamenja s trošarinsko kontrolo, ki je že po prvotnih določbah Pravilnika zadevala tudi vinogradnika, ki je samo producent, in ga zadeva še danes. Tej pa je že zadoščeno, če vinogradnik svoj pridelek takoj prijavi pristojnemu oddelku finančne kontrole in da prav tako prijavijo vsako odprodajo ali sploh oddajo vina ali vinskega mošta. S tem še ni združena nikaka nevarnost, da bi se pritegnili tudi k plačilu trošarine za vino, kolikor je po zgoraj obrazloženih določbah davka prosto, ker prodanih množin niso zavezani zatrošariniti prodajalci, marveč prejemniki. Vinogradnik, ki se ne peča z gostilničarskim obrtom ali pa z obrtno prodajo na debelo, torej sploh ne pride v položaj, da bi moral vino iztrošariniti, če morda ne zatrošarini **prostovoljno** prodanih množin mesto kupca. Pač pa je vinogradnik-gostilničar zavezan zatrošariniti tudi od svojega pridelka one množine vina, ki jih spravi v svojo točilno klet, ali pa, ki jih porabi za svoje gospodarstvo preko dovoljene množine. Zadnji primer velja seveda tudi za vinogradnike, ki obrtoma prodajajo vino na debelo. Trošarine prosto vino mora biti pri gostilničarjih in obrtnh prodajalcih na debelo, ločeno od drugega vina.

Če se bodo vinogradniki ravnali po teh navodilih, se jim ni bati nobenih konfliktov s finančno kontrolo, in kdor razna druge vesti, naznanite ga v lastnem interesu finančnim organom.

Zahtevajte v vsaki gostilni „Tabor".

Ernest Eckstein: 44

Afrodita.

Roman. Prevel: Rušan.

»To je zares presenečenje!« je vzkliknil Filostrat. »Osem ladij! Torej cela flotila. Kljub temu pa ne razumem, kako so mogli premagati mesto, kakor je Milet. Ali si mogoče zvedel za imena beguncev?«

»Slišal sem, a nisem si mogel zapomniti, ker so popolnoma tuja imena.«

»Od Olora!« je nehote vzkliknil vladar. »Ravnokar se je izkrcal. Bil je s Haridimom zaprt v arhontovem dvoru. Končno se je udal Haridimovim prošnjam in posrečilo se mu je, da pobegne in je sedaj tu v Drakanu . . . Da, da, čudno!«

Čital je dalje in čelo mu je zatemnelo.

»Dobro,« je rekel na koncu. »Olor je moj rojak in že zaradi tega ga ne morem odbiti.«

Obrnil se je k slugi:

»Reci poslaniku, ki je to pismo prinesel, da bom pisca tega pisma sprejel tukaj v dvorani!«

Gostje so popolnoma pozabili na zabavo in vino. Vsi so radovedno čakali, kaj se bo zgodilo. Filostrat ni bil niti najmanje razvnet ali razburjen.

»Slišali boste, kakšno vest nam prinese,« je rekel vladar smeje. Na to pa je resno pristavil:

»Mar ne uganete? Drugače znate reševati najtežje zagonetke! Ta je prišel, da zahteva nekaj nemogočega! Haridim mu je naročil, da nas prosi pomoči zoper razbojnike!«

»Od nas pomoči?« je vzkliknil Kslmij. »Mi naj se borimo za Milet, ki je z nami tako postopal? To se nam dozdeva, kakor bi se nam rogali!«

»Da, tako je! Kdor žali, rad pozabi.«

Kmalu na to je prišel Olor s svojimi spremljevalci. Gosposko in dostojanstveno je vstopil v dvorano. Na Filostratovo zapoved so mu takoj ponudili vina, nato pa je začel malo vznemirjen:

»Čudil se boš, častiti Filostrat, da se Milet v svoji veliki nesreči obrača k tebi. Jaz, ki sem vedno obžaloval postopanje Mileta napram Ikariji, najbolj čutim, kako neupravičeno je to držanje. Jaz sam bi bil resno odsvetoval arhontu, da opusti to svojo namero, če bi ne bil trdno prepričan, da se nobeno drugo mesto, noben drug otok ne more bolje postaviti v bran razbojnikom, kakor vladar Ikarije. Če nam priskočiš na pomoč, je arhont ne samo pripravljen povrniti vse stroške, temveč hoče izpolniti vse tvoje zahteve, ki si jih dosedaj zaman stavil. Prosim te torej, reši ogrožene brate in spomni se, da je človeška usoda izpremenljiva!«

»Ne dam vam pomoči!« je odvrnil Filostrat odločno. »Ali mi more Milet vrniti kri, ki bi jo prelili ikarski meščani v boju za Milet? To, kar mi sedaj ponujate, vse to dobim, kakor hitro pade Haridimova vlada, ker se temu samo on s svojimi pristaši upira, ne pa tudi meščani. Da bi moral pomagati prijatelju, ne bi štedil niti svojo kri, a da pomagam tujcem in celo našim nasprotnikom, tega nikar ne misli.«

»Toda pomisli . . .«

»Vse sem premislil. Razen tega vem jaz bolje, kakor ti mogoče misliš, zakaj so razbojniki napadli naše mesto. Vladar Mileta naj nosi posledice svojega pustolovstva. Bogovi sami so mu poslali to nesrečo. Kdor živi brezbožno in hodi po potu greha, temu se pač ni malo treba čuditi, če zadene končno v pogubo.«

(Dalje prih.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Kavarna „BEOGRAD“ 1670

V nedeljo in vnaprej dnevno
salonsko-elitni koncert vojaške godbe!

Mala oznanila.

Manufakturist, dober prodajalec s prima referencami se takoj sprejme v veletrgovini R. Stermecki, Celje. 1611 2-1

Dobro ohran eni kratki **glasovir,** „Peine Schüler v. Bösendorfer“. Naslov se izve v upravi. 19953-2

Kupi se koza-mlekarica. Ponudbe na upravništvo „Tabora“ 2-1659

Učenec za sedlarstvo in ličarstvo se sprejme Cilenšek Zrinski trg 6 2-1658

Učenec(ka) se takoj sprejme Vlad. Vlašič fotograf Gosposka ulica 23 3-1653

Jetika! Dr. Pečnik. Jetika! Današnje strogo znanstveno zdravljenje. Vsak jetičnik, ki hoče doma ozdraveti, naj kupi knjige. V vseh knjigarnah. 48 strani, 9 kron. 1046

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 27 se priporoča 32

Iščem **mesečno sobo** za višjega uradnika eventuelno z hrano. Ponudbe okr. glavarstvo pritličje štev. 20. 1651

Stanovanje s hrano se odda učenki meščanske šole. Naslov v upravi 167

Dobro ohranjeno **pohištvo** se proda, Mlinska ulica 26 pritličje 1673

Zastopnika se sprejme cesta na Brezje 68 1668

Pomožna delavka od 14 do 16 let se sprejme. Strojna pletarna Solska ulica 4. 1667

Lepa vila z branjarijo in poljem se takoj proda. Nova vas Bolfankova ulica 2 1660

Šivilja sprejme v delo površnike, obleke, krila, bluze, po zmernih cenah. P. Slegl, Koroška cesta 50 1672

Učenec za trgovino z mešanim blagom se sprejme takoj na deželi. Naslov v upravništvu. 1677

Kmetska posestva 42 oralov, 7 oralov gozda, 27 oralov polja, sadni vrt, 2 hiši, 7 komadov živine, žetev mošt cena 500 tisoč kron.
Posestva 19 oralov zemlje, lepa hiša z živino 500.000.
Vinogradska posestva prima lega z vilo
Posestvo blizo 4 oralov, 1 oral vinograda, ravna lega blizu mesta 250.000 K. Gostilna, dobro mesto od 260.000 K naprej
Vile takojšnjo stanovanje, velik vrt, sadna drevesa od 250 tisoč kron naprej. Trgovske hiše, mlini, stavišče. Posredovalnica Rapid Maribor Gosposka ulica 28 1675

Pozor!

Priporočam vsem velecenjenim trgovcem in odjemalcem prvovrstno blago **za Miklavževo,** medenjake vseh vrst, peciva, božične sveče, bele in barvane, kakor tudi razne druge sveče po starih nizkih cenah. Zahtevajte cenike. Fran Cvilak

Slovenska Bistrica. 1612

Jajca iz hladilnice

prodaja vsak dan na Glavnem trgu eksportno društvo 1560

Matheis, Suppanz & Co.

Komad po K 2·80.

Na novo otvorjena

Gostilna pri Vipavcu

v Mariboru — Koroška cesta št. 47

ima različna črna in bela vina na drobno in debelo po različnih cenah od 20—40 K l na prodaj in vedno kaj dobrega za pod zob. — Na vrtu kegljišče. — Toplo se priporoča, da se vsak sam o kakovosti in solidnosti prepriča. 1642

lastnik Izidor Benko.

V torek 25. in v petek 28. oktobra!

ELITNI KONCERT

združen s kabaretnim točkama

Gostovanje Jana Kubičeka (virtuoz na gusle) in Jos. Povhe-ta (režiser in komiker Narodnog gledališča)

u „Velikoj kavarni“

Ulaz slobodan! 1669 Spored sledi!

Klobuke za gospode in dame

vseh vrst preoblekuje od najfinejšega velourja do navadnega filca po 30 K

1666 v najmodernejše francoske oblike

„Lia“ Dravska ulica 10 (po stopnjicah Dravskega mostu)

Mesarske in klobasarske specijalitete

slanino, la mast (specijalna marka), novost prvovrstne mesnate konzerve, prave kranjske klobase — priporočajo vedno sveže, takoj dobavljivo, po najnižjih dnevnih cenah. ∴ Zahtevajte cenike!

Tovarne konzerv in mesnih izdelkov d. z. o. z.

VRHNIKA 1652—2-1 JUGOSLAVIJA

Prosim poskusite

našo vedno sveže žgano kavo, mešanice najboljših vrst, ki so v lastni žgalnici strokovnjaško sestavljena:

Najfinejša Elite-mešanica ¼ kg K 34·—
najfin. mešanica (Hausbacher) ¼ kg K 32·—
najfinejša Java-mešanica ¼ kg K 27·—
najfin. družinska mešanica ½ kg K 22·—
Rio žgana . . . . . ¼ kg K 17·—

Pri odjemi od 5 kg dalje primeren popust.

Pošiljanje po pošti na vse kraje!

Nova specialna trgovina za kavo

Jaš in Lesjak, Maribor

Šolska ulica št. 2. 565

Dežni plašči

1136 3

prvovrstni, pravkar došli. — Velika izbira dežnikov, moškega perila, klobukov, čevljev itd. najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Restavracijo

v Narodnem domu v Mariboru oddam v najem Posojilnica s 1. januarjem 1921. Pogoji se na razpolago v posojilnični pisarni v Narodnem domu v Mariboru. 1588 3-2 **Ravnateljstvo.**

Važno! Važno!

za one, kateri imate svoje rainke na pokopališču

Prva slovenska cvetličarna v Mariboru ima na razpolago vsakovrstno sveže, kakor tudi umetne cvetje, sveže in umetne nagrobne vence. Prevzema tudi naročila za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna. Cene zmerne. Se priporoča Anton Gabrič, Solska ul. 2. 3-1671

Singer šivalni stroji
Singer šivenke
Singer nadomestni deli
Singer strojno olje.

Velika pošiljatev iz Amerike dospela. Dobi se samo v naši podružnici

Singer šiv. stroji Bourne & Co. Newyork

podružnica Maribor, začasno Dravska ulica 10.

Ugodni plačilni pogoji na obroke. 566

Najlepša namizna jabolka

vsake vrste razpošilja od 25 kg naprej tvrdka

Oset & Cajnko

Slovenjgradec. 1640

KAVARNA „CENTRAL“

Danes in vsak dan koncert slov. ciganske godbe.

Začetek ob 20. uri 1676 Brez pobiranja

Telefon Štev. 375. 113

Spedicija vseh vrst. Carinska agentura in carinske reklamacije. Vskladiščenje vsakovrstnega blaga. Medunarodni prevozi. Selitve s patentiranimi pohištvenimi vozovi na vse strani. Spedicijsko dostavno podjetje južne železnice.

„BALKAN"

Brzojavni naslov: Spedbalkan.

Predprodaja vozovnic za vse proge južne in državne železnice. Skladišče spojeno s tirom južne železnice, Aleksandrova cesta štev. 70.

delniška družba za mednarodne transporte v Ljubljani.

Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35.

Največje domače spedicijsko podjetje! Podružnice: MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TRST, WIEN. Največje domače spedicijsko podjetje!

Brzojav: „Ekspedit" **„Vojvodina"** Brzojav: „Ekspedit"

špedicija za medjunarodne transporte

Golubović in drug

MARIBOR, Aleksandrova cesta 41. SUBOTICA, VIII. Boške Vujića 3.

Otprema svakovrsnega blaga v celim in zbirnim vagonima.

Reekspedicija! Uskladištenje! Ocarinjenje!

Sve uz najkulantnije uvjete. 1268 8-1

Fotografski atelje v Mariboru

je otvoril 1487

Anton Mancini

v Frankopanski ul. 39.

Izvršuje moderne slike, kakor tudi vse v to stroko spadajoča dela. Slike za legitimacije izgotovi v 24 urah.

Citajte in razširjate povsod naš list „TABOR"

Jos. Martinc

Maribor 625

Galanterijska veletrgovina

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Prešernova ulica 2.

Lasno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavese 217
Blago za pohištvo
Posteljno perje

izvanredno nizke cene v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor

Gosposka ulica št. 20

Pirchanova hiša.

Svoboden ogled! Ceniki brezplačno!

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA ZA :: GUMBE IN KOVINSKE PREDMETE :: D. Z O. Z. SLOVENSKA BISTRICA

Proizvodi: gumbi iz roževine in umetnega roga, (znamka „Galalith"), ustniki za smodke, svalčice, pipe in čibuke, gumbi iz biserovine (Perlmutter) za perilo. Držaji za palice in dežnike iz naravnega roga. Telefon štev. 5. Bančni konto: Obrtna banka, Ljubljana. Poštni ček. račun štev. 7125. 592

Čevlje za gospode, dame in otroke, telovadne čevlje, domače čevlje,

gumijeve podpetnike in prvovrstno kremo za čevlje

kupite najceneje pri

Anici Traun, Maribor, Grajski trg 1.

Velika zaloga moških, ženskih in otročjih nogavic. 1466

KNJIGOVEZNICA MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU, OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADAJOČA DELA.

IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Medić, Rakovc & Zankl d. z o. z. Ljubljana

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. Brzojav: Merakl Ljubljana. Skladišče: Novisad. Telefon 64.

Gosposka ul. **Podružnica Maribor.** Šolska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznano najboljše in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. 1337

„MERAKL"-lak za pode. „MERAKL"-linoleum lak za pode. „MERAKL"-emajlni lak. „MERAKL"-brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Mariboru

Centrala v LJUBLJANI. — Podružnice: SPLIT, CELOVEC, SARAJEVO, TRST, GORICA, CELJE, BOROVLJE, PTUJ, BREZICE.

Obrestuje vloge najugodneje. Daje vsakovrstne kredite. Delniška glavnica in rezerve 95,000.000·— Izvršuje najkulantneje vse bančne transakcije.

Lastnik in izdajatelj: Konzorcij „Tabor". — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.